

EEN PLEIDOOI VOOR EEN GOEDE WEGONTSLUITING VAN DE KUST

J. Hemschoote

Hoofd Dienst Ruimtelijke Ordening en Milieu GOM-West-Vlaanderen

Op 13 februari 1995 overhandigde dr. O. Vanneste, Gouverneur van West-Vlaanderen, aan de heer T. Kelchtermans, Vlaamse Minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, een memorandum omtrent de wegontsluiting van de havens van Zeebrugge en Oostende en van de kust in haar geheel¹.

Het memorandum is opgesteld door de Bijzondere Verkeerskommissie Zeebrugge die eind 1993 door de Provincie West-Vlaanderen is opgericht. Aanleiding hiertoe was de groeiende verkeersproblematiek in de regio, vooral rond de haven van Zeebrugge. De commissie

Hierna wordt het memorandum toegelicht tegen de achtergrond van een aantal opties van het Voorontwerp Structuurplan Kustzone.

De zogenaamde kamstructuur in het Voorontwerp Structuurplan Kustzone

In 1991 gaf de Provincie West-Vlaanderen opdracht aan het Westvlaams Economisch Studiebureau om een Structuurplan voor West-Vlaanderen op te maken. Daartoe werd de provincie in drie delen opgesplitst. Voor het eerste deel, met name de Kustzone, werd begin 1994 het Voorontwerp van

Een en ander leidt tot het concept van de zogenaamde kamstructuur³. Kaart 1 geeft een schematische voorstelling van de kamstructuur; kaart 2 geeft een beeld van de huidige situatie. De kamstructuur wordt als volgt opgebouwd. Vooreerst wordt langs de hele kust een autosnelweg gezien: aansluitend op de Franse kustautosnelweg (Rocade littorale) te Ghyvelde/Adinkerke en dan via Veurne tot Jabbeke, met andere woorden de huidige A18; vanaf Jabbeke een verlenging van de A18 tot bij Westkapelle waar er aansluiting is op de (tot autosnelweg om te bouwen) expresweg Antwerpen-Westkapelle. Dit geeft ons de 'rug' van de kam.

Ten tweede worden de havens van Oostende en Zeebrugge volwaardig aangesloten op deze – verlengde – A18.

Voor Oostende betekent dit:
- de uitbouw van een volwaardige verkeerswisselaar A10/A18 te Jabbeke zodat – in tegenstelling tot nu – daar alle bewegingen mogelijk zijn;

- het afwerken van de ring van Oostende: met andere woorden de aanleg van de sekte tussen de Kennedy-rotonde (de terminus van de A10) en De Bolle; hierdoor kan de haven rechtstreeks op de A10 worden aangesloten.

Voor Zeebrugge betekent dit:
- het aanpassen van de huidige weg naar Zeebrugge, met name de aanleg van de omleiding ter hoogte van de

De voorstellen van het memorandum (met de verlenging van de A18) zijn volledig in overeenstemming met de voorzieningen van het Structuurplan Vlaanderen en het Vaams Infrastructuurplan van Minister Kelchtermans.

is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Bestendige Deputatie, van de besturen van Brugge, Knokke-Heist, Blankenberge en Jabbeke, van de Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen, de Rijkswacht, het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Administratie Wegeninfrastructuur en Verkeer (hoofdbestuur Brussel en buitendienst West-Vlaanderen), het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Dienst der Kusthavens, de kamer voor Handel en Nijverheid voor het Noorden van West-Vlaanderen, de Provinciale Verkeerskommissie, het Provinciebestuur en de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen. De commissie wordt voorgezeten door de heer F. Peuteman, gedeputeerde. Het memorandum is een kwasi eensgezind standpunt van de Bijzondere Verkeerskommissie Zeebrugge.

Structuurplan openbaar gemaakt². In dit voorontwerp, dat het jaar 2007 als planhorizon heeft, komt uiteraard ook het verkeer aan bod. Uitgangspunt hierbij is dat moet gestreefd worden naar een complementariteit van vervoerswijzen; dit wil zeggen dat er een volwaardig net moet zijn van infrastructuur voor het wegverkeer, voor het spoor en voor de binnenvaart. Zeker in een gebied als de Kustzone, met twee zeehavens, is dit essentieel.

Wat het wegverkeer betreft werd onder meer gesteld:

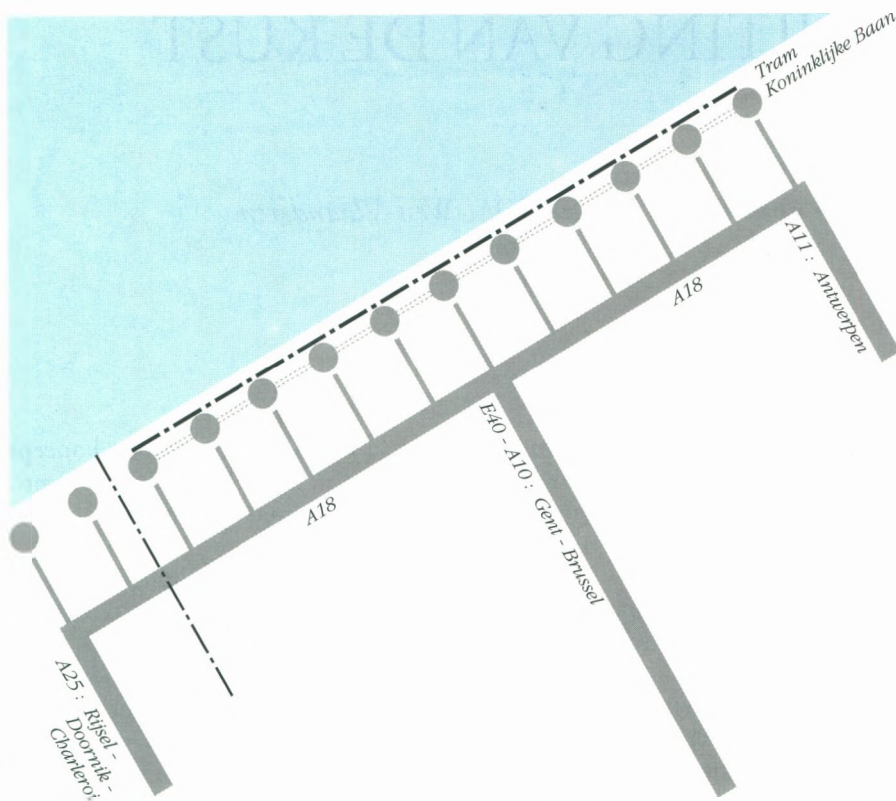
- dat de autosnelwegen van de Kustzone moeten worden geïntegreerd in internationaal verband;
- dat de zeehavens goed moeten aansluiten op dit net;
- dat de verkeersveiligheid en de verkeersleefbaarheid moeten worden verbeterd, onder meer in de badplaatsen.

¹ *De wegontsluiting van Zeebrugge en van Oostende en de verkeersleefbaarheid van de Kustregio door de Vlaams-Europese transportas.*

² *Voorontwerp Structuurplan Kustzone, Provincie West-Vlaanderen, februari 1994.*

³ *Verkeersleefbaarheidsplan Kust, Groep Planning, april 1992 (rapport ter voorbereiding van het Voorontwerp Structuurplan Kustzone).*

Kaart 1
Schema van de kamstructuur

Transportzone te Zeebrugge en de bouw van een tunnel ter hoogte van Lissewege;

- de aansluiting van de bestaande havenweg op de A18.

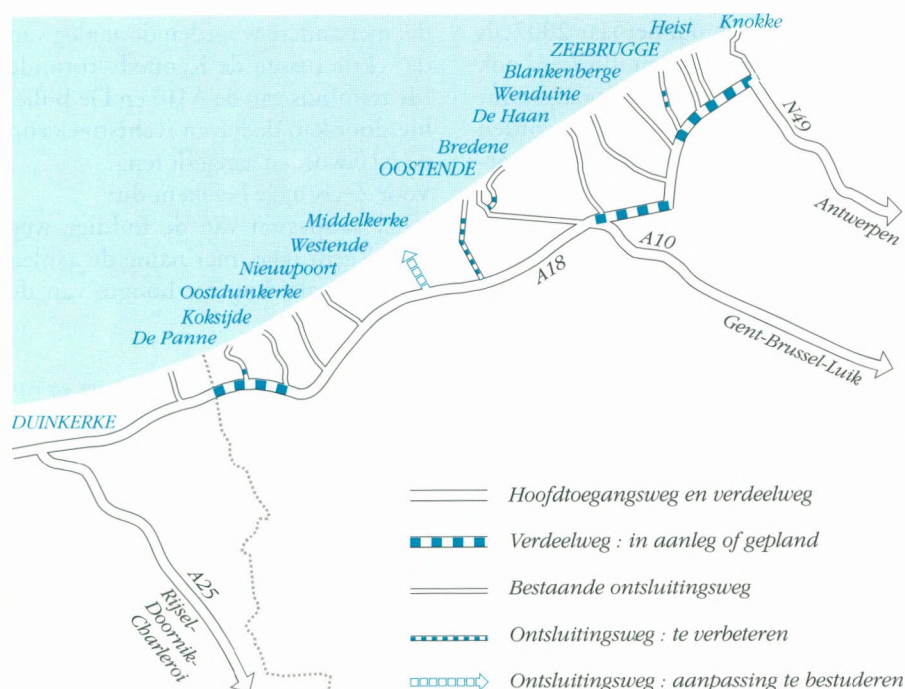
Dit alles geeft ons drie 'tanden' van de kam.

Ten derde houdt de kamstructuur ook in dat de badplaatsen goed verbonden zijn met deze - verlengde - A18. Dit geeft ons opnieuw een aantal

'tanden' van de kam. Bij de badplaatsen worden bovendien randparkeerterreinen gedacht die vervangende parkeergelegenheden aanbieden. Met dit laatste wordt het volgende bedoeld:

veronderstel dat een randparkeerterrein bij een bepaalde badplaats 500 plaatsen aanbiedt, dan moeten 500 van de huidige parkeergelegenheden in die badplaats verdwijnen. Het komt er immers op aan de badplaatsen on-

Kaart 2
Kamstructuur: stand van zaken

der meer hierdoor aantrekkelijker en veiliger te maken.

Deze randparkeerterreinen moeten uiteraard goed worden ontsloten door aangepast openbaar vervoer dat de binding verzekert met de betrokken badplaats en met het strand. Als men de kamstructuur kan realiseren, dan moet het mogelijk zijn de functie van de Koninklijke Baan te verlagen. Met andere woorden, de Koninklijke Baan, die thans funktioneert als een expresweg die de badplaatsen verbindt en ze ook doorsnijdt, en waarop nu zowel doorgaand verkeer als lokaal verkeer rijdt, zou in de toekomst alleen nog plaatselijk verkeer te verwerken krijgen; het doorgaand verkeer wordt naar de - verlengde - A18 verwezen. De funktieverlaging van de Koninklijke Baan zou ongetwijfeld leiden tot meer veilige en meer aantrekkelijke badplaatsen. Tot zover het principe en de bedoelingen van de kamstructuur zoals beschreven in het Voorontwerp Structuurplan Kustzone.

Het memorandum

De inhoud van het memorandum is een concrete uitwerking van essentiële, thans ontbrekende gedeelten van de kamstructuur, ten behoeve van de havens van Zeebrugge en Oostende en van het kusttoerisme.

Het voornaamste element is de verlenging van de A18 vanaf Jabbeke tot Westkapelle. Het gaat in feite om een verfijning van een globaal tracé waar rond reeds in 1992 op initiatief van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen consensus was ontstaan bij de voornaamste betrokkenen⁴.

Het tracé:

- sluit te Jabbeke aan op de bestaande A18 met vorming van een volwaardige verkeerswisselaar A10/A18;

- loopt tussen het kanaal Brugge-Oostende en de spoorweg Brugge-Oostende tot bij de huidige expresweg naar Zeebrugge; bemerk de bundeling van de drie vervoersmodi: weg, spoor en waterweg;

- volgt de bestaande expresweg richting Zeebrugge tot bij de Blauwe Toren en

⁴ D. Franco en J. Hemschoote, *De ontsluiting van de haven van Zeebrugge in 'West-Vlaanderen Werkt'*, 1992, nr. 3.

- buigt af naar het zuiden van het havengebied en verder naar de omgeving van Westkapelle.

Van dit geheel is reeds een gedeelte in uitvoering, met name het tracé op de zuidelijke rand van het havengebied, zij het slechts op half profiel.

Binnen het geheel van de nog uit te voeren werken is in het memorandum ook een prioriteitschaal opgesteld, rekening houdend met de huidige knelpunten. Een en ander is voorgesteld op kaart 3.

Eerste prioriteit is de aanleg van het kruispunt met de weg naar Blankenberge en de bochtverbetering op de huidige expresweg aldaar (raming: 410 miljoen fr.). Tweede prioriteit is de

aanleg van de sectie tussen de twee afleidingskanalen en de omgeving van Westkapelle (raming: 900 miljoen fr.).

Derde prioriteit is de aanleg van de verbinding tussen het nieuwe kruispunt op de weg naar Blankenberge (eerste prioriteit) en de sectie die zich situeert op de zuidelijke rand van het havengebied (raming: 800 miljoen fr.).

Vierde prioriteit is het op volledig profiel brengen van de sectie op de zuidelijke rand van het havengebied (raming: 120 miljoen fr.).

Vijfde prioriteit tenslotte is de aanleg van de verbinding vanaf Jabbeke tot bij de huidige expresweg (raming: 3.200 miljoen fr.).

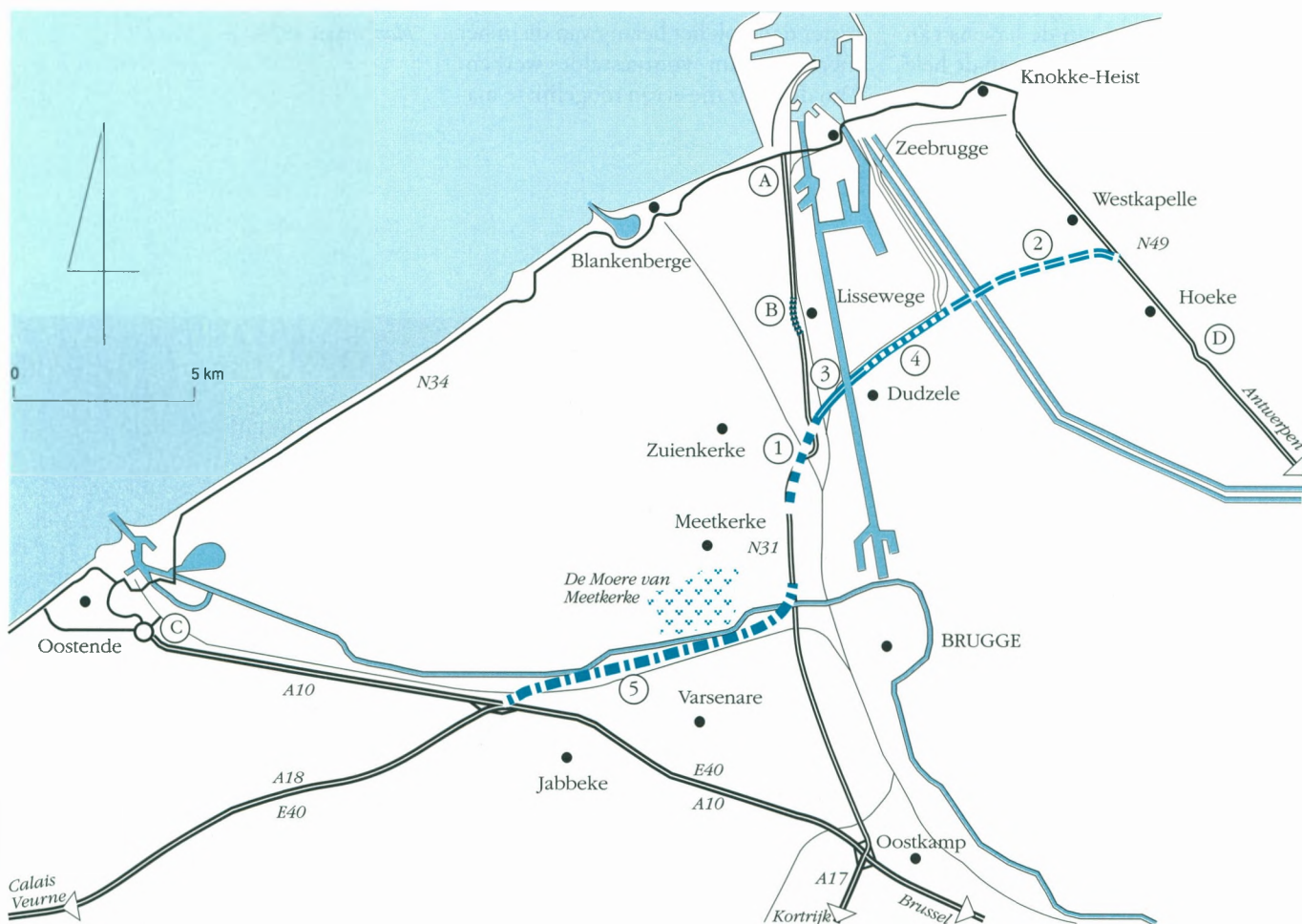
Tot zover de prioriteitschaal voor de rug van de kam, of met andere woorden, voor de verlenging van de A18 vanaf Jabbeke tot Westkapelle.

Daarnaast zijn er nog andere essentiële werken met een eigen parallelle prioriteitschaal.

Vooreerst is er de aanleg van de westelijke omleiding van de Transportzone te Zeebrugge, gekombineerd met de aanleg van een randparkeerterrein (circa 1.000 wagens) aldaar; het gaat hier dus om werken op een tand van de kamstructuur die toelaten het havenverkeer te scheiden van het toeristisch verkeer (raming: 180 miljoen fr.).

Ten tweede, en gesitueerd op dezelfde tand, is er de bouw van een tunnel ter

Kaart 3
Prioriteitenkaart

Verlenging A 18

- 1. – aanleg kruispunt met weg naar Blankenberge (Blauwe Toren)
– bochtverbetering op expresweg
- 2. aanleg sectie Afleidingskanalen - Westkapelle
- 3. aanleg sectie Blauwe Toren - Boudewijnkanaal
- 4. verbreden sectie op zuidrand havengebied
- 5. aanleg sectie Jabbeke - expresweg

Parallele werken

- A. aanleg omleiding Transportzone en randparkeerterrein
- B. bouw tunnel Lissewege
- C. aanleg sectie Kennedy-rotonde - De Bolle
- D. ombouw N49 tot autosnelweg

hoogte van Lissewege waardoor de verkeersleefbaarheid in deze kern kan hersteld worden (raming: 500 miljoen fr.).

Ten derde is er het sluiten van de ring van Oostende, namelijk de aanleg van de sektie tussen de Kennedy-rotonde en De Bolle; het betreft hier werken op een andere tand waardoor de haven rechtstreeks aansluit op het autosnelwegennet (raming: 1.000 miljoen fr.).

Ten vierde komt het ombouwen van de expresweg Antwerpen-Westkapelle tot autosnelweg (raming: 750 miljoen fr. voor het gedeelte op Westvlaams grondgebied).

Slotbeschouwingen

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat de inhoud van het memorandum volledig past in de voorzieningen van het Voorontwerp Structuurplan Kustzone en ten goede komt aan de havens van Zeebrugge en Oostende en aan de hele kust. Wat méér is, ook in de huidige

versie van het ontwerp van Structuurplan Vlaanderen is diezelfde verlenging van de A18 opgenomen.

En tenslotte, en tevens van groot belang is de vaststelling dat de voorstellen van het memorandum ook helemaal in overeenstemming zijn met de voorzieningen van het Vlaams Infrastructuurplan van Minister T. Kelchtermans⁵. De verlengde A18, zoals hoger toegelicht, vormt inderdaad een wezenlijk onderdeel van de zogenaamde Vlaams-Europese hoofdtransportas. Deze Vlaams-Europese hoofdtransportas verloopt langs de Noordfranse havens, via de Vlaamse havens naar Rotterdam enerzijds en naar het Ruhrgebied anderzijds. Ook de tanden naar de havens van Zeebrugge en Oostende zijn opgenomen in het Vlaams Infrastructuurplan.

In zijn antwoord bevestigde de Minister dan ook het belang van de in het memorandum voorgestelde werken. Om de realisatie ervan mogelijk te ma-

ken bereidt hij de gedeeltelijke herziening van het Gewestplan Brugge-Oostkust voor.

Voor wat de uitvoering zelf betreft blijft echter het financieel probleem onopgelost. Binnen de huidige investeringsbudgetten van Openbare Werken is er geen ruimte om op een efficiënte manier de uitvoering in te schrijven op een meerjarenprogramma. 'Voor deze belangrijke en omvangrijke werken dient derhalve een oplossing gezocht in alternatieve financiering', zo besloot de Minister.

⁵ T. Kelchtermans, *Vlaams Infrastructuurplan*, maart 1994.

Maatwerk vereist talent.

BELEGGINGEN

Stel u voor. Dit is uw situatie. Stel u alle mogelijkheden voor. Of u nu voorzichtig bent of van een vleugje risico houdt. Stel u de samenwerking met BACOB voor. Waar men rekening houdt met uw situatie. Waar spaarbons, termijnrekeningen en BEVEK's u als gebeiteld zitten. En waar alle talent voorhanden is om u maatwerk te leveren.

Bankieren is onze natuur